

5.5/42

letounech a přirovnáme její „palebnou mohutnost“ k dělostřelectvu. Dejme tomu, že letka se za den třikrát vrátí na svoji základnu. Vrhne tudíž na nepřítele $9 \times 2 \times 3 = 54$ tun bomb plněných BCHL. Toto množství odpovídá 15.000 granátům s BCHL. plního dělostřelectva a ne méně, než 400 řadám chemických granátů, vystřelených baterií 15 cm houfnic! O rozdílu v dostřelu netřeba se šfít.

Pancéřové jednotky mají též určitou část materiálu zvláště přizpůsobeného chemické válce a obojživelné tanky vnucují myšlenku, že při jejich konstrukci bylo myšleno na útočnou chemickou válku.

Nesmírně zvýšená palebná síla moderních armádních svazu umožní zaútočiti na nepřítele mnohonásobným množstvím BCHL.

Ale nejenom dělostřelectvo, pancéřové jednotky, letectvo a chemické prapory se

účastní chemické války. Každá zbraň obdrží určité prostředky pro chemickou válku a chemický útok bude proveden v ohromném měřítku za plánovitě spolupráce všech složek, stejně, jako každý útok tříštivým střílivem.

Chemickým útokům nepříteli budou však státi v cestě naše obranné prostředky. Hlavním z nich bude chemický protiútok. Stejně důležité ovšem budou plynové kázně, jež v sobě zahrnují též znalost použití a udržování výtečné ochranné výstroje proti BCHL., kterou jsme vybaveni.

Mnozí z nás se snad diví, že jsme se dostali do druhé poloviny třetího roku války bez německého plynového útoku. Nezapomeňme však, že protivník co nejdéle podrží své poslední trumfy. Jistě také nepodceňuje možnosti odvety. A odborníci nám slíbili, že by Němci byli odměněni za každou plynovou bombu dvěma — nejdéle po 6 hodinách.

Technika boje a jeho vliv na vývoj pozemních zbraní

Pokusil jsem se napsati několik vlastních úvah, týkajících se důsledků dnešního způsobu boje pro budoucnost. Jsou to úvahy čistě osobní a bylo by chybou, kdyby byly nekriticky přijímány jako něco pozitivního a konečného. Splní svůj úkol, když vyvolají odpor a diskusi.

Způsob boje na konci války 1914/18 byl charakterisován potřebou *převahy palby*. Rozhodujícím činitelem bylo dělostřelectvo v útoku a kulomet v obraně. Po válce teoretické dali těmto zkušenostem roucho a vznikla these, že boj je kombinací *pohybu a palby*, při čemž získání *převahy palby* je předpokladem pohybu. Tank a letoun — prostředky známé z minulé války, ale použité v této válce novým způsobem — zničily až dosud tuto thesi a postavily na první místo *pohyb*. Palba ztratila hodně na svém významu.

Nelze sice říci, že způsoby použití nových prostředků dosáhly konečného stadia, ale je těžko připustit, že by se způsoby boje nějak radikálně změnily ve smyslu zpětném. To by snad mohl způsobiti jen naprostý nedostatek pohonných hmot na obou stranách.

Ve válce 1914/18 pěchota, útočící podle

známých zásad, potřebovala, aby palebné zdroje obráncovy byly zničeny nebo neutralisovány, aby napadený úsek byl izolován od záloh a aby jí případně byly prostříleny průchody v překážkách. Ty úkoly provádělo dělostřelectvo, minomety a kulomety svoji palbou. Palebné zbraně pěchoty spolu s dělostřelectvem pomáhaly pěchotě, aby se v palbě obráncově pracovala zhruba ze vzdálenosti 800-600 m k obránci na ztečnou vzdálenost. Od vzdálenosti 200-150 m přestávala palba dělostřelectva a těžkých kulometů. Útočící pěchotě zůstávala jen palba lehkých kulometů i. sledu a palba pušek, načež přicházely na řadu granátomety, později ruční granáty a konečně bodáky.

Palba v útoku je dnes nahrazena útočícím tankem a letounem útočícím střemhlav, které stačí na neutralisaci po dobu útoku. Ničivá síla obou těchto prostředků není absolutní.

Tanky ničí sice drátěné překážky, takže prostřelování průchodů je zbytečné, ale odpory, jako kulometná hnízda a pod. nestačí ničit. K tomu chybí tanku účinnost palby, t.j.

přesnost, ráže, či-li váha střely a dostatek střeliva. Tank střílí přesně jen, zastaví-li se a zastaví-li se, stává se sám snadným cílem protitankových zbraní. Větší ráže tankového děla znamená větší váhu zbraně a střely a tudíž menší počet střeliva v tanku. Tank možno pokládati za ničivou zbraň, pokud jde o cíle ve volném terénu, kdežto odpory v zákopech, sklepích a pod., pokud tank je nestačí zbořit vlastní vahou, sotva zničí. Toto konstatování nijak nesnižuje význam tanků, které jsou s to prorazit každou obranou a rozvrátit každý palebný, velitelský a komunikační systém obráncův.

Letoun, létající střemhlav, je proti pozemním cílům ničivou zbraní, pokud shazuje pumy většího kalibru a pokud je použit v dostatečném počtu. Svou palbou a svým zjevem působí vždy plně neutralisacně.

Neutralisační účinek obou těchto prostředků je nepřímý úměrný síle nervů obránce a síle velitelské vůle vytrvat.

Neutralisace tanky a letouny stačí, aby přivedla útočící pěchotu k obránci na ztečnou vzdálenost. Pěchota, vedená tanky, postupuje snáze a dostává se rychleji do blízkosti odporu. Pěchota, taktó vedená, nemá příležitost využít účinné palby vlastních palebných zbraní, t.j. kulometů a dlouhých pušek. Naopak tyto zbraně jí do jisté míry zatěžují. Stejně nepotřebuje téměř tato pěchota pro sebe dělostřelectva.

Předpokládáme, že obránce — ukázněný, dobře vedený a dobrých nervů — vydrží útok tanků a letounů a vzhopí se k obraně, jakmile přímý neutralisační účinek těchto zbraní pomine. Bojuje pak na místě a brání přidělený prostor, i když nemá spojení ani na pravo ani na levo ani s nadřízeným velitelstvím. Tehdy pro útočící pěchotu, která až dosud postupovala bez vlastní palby za tanky, začíná boj z blízka, který vede sama svými prostředky. Pro boj z blízka se jí hodí lépe zbraně krátké, se kterými se snadněji manipuluje v zákopech, ulicích a pod. Tommy-gun je lepší než kulomet, karabina je lepší než puška. Důležitou zbraní je ruční granát, ať už vrhaný útočníkem, nebo střílený granátometem. Plamenomet je účinná zbraň. Pochybný je bodák, který prodlužuje nevhodně pušku a tím sťažuje manipulaci a ni. Jistě je důležitý v malých akcích v noci, na př. při průzkumných výpravách, ale tam může být dobře nahrazen dykou. Pro boj muže proti muži je důležitý speciální tělesný výcvik.

S hlediska obrany pěchoty, útočící za tanky, je třeba se dívat na věc takto:

a) Protiútok pěchoty obráncovy ve větším rámci je málo pravděpodobný, protože jeho účinnost vzhledem na přítomnost útočnickových tanků na bojišti je nepatrná. Místní protiútoky menších skupin jsou součástí boje z blízka.

b) Útočící pěchota může však být napadena tanky obránce, proti kterým — jsouc ve volném terénu — je velmi citlivá. Potřebuje tedy proti nim velmi naléhavě zbraně, a to jak palebné, tak bomb, granátů a pod. Stejně je citlivá proti útokům letců a i proti nim musí mít zbraně.

Útočící pěchota i útočící tanky mohou být ostřelovány obráncovým dělostřelectvem, a to i v poslední fázi útoku, upustí-li tento od obavy, že bude střílet také do vlastní pěchoty, která se brání. Je proto třeba myslet na neutralisaci obráncova dělostřelectva, což může dělat jak tank, tak letoun, tak konečně i dělostřelectvo útočnickovo svojí činností protibaterijní.

Teprve na udržení dobytého terénu po stažení tanků je třeba kulometů.

V celku lze říci, že jednotky, útočící s tanky, potřebují zbraní pro boj z blízka, t.j. Tommy-gun, pušky — lépe karabiny, ruční granáty, granátomety, plamenomety, dále protitankové a protiletadlové zbraně, protitankové granáty a miny, teprve později kulomety.

Dělostřelectvo v útoku zůstal ze starých úkolů jen jeden, t.j. palba proti bateriím. Přímou podporu pěchoty převzal na sebe tank. Palby daleké splní lépe letectvo. Letectvo není sice s to udržet palbu na jistá místa tak dlouho jako dělostřelectvo, ale při pravděpodobně rychlosti útoku to není rozhodující. Letoun a tank jsou také s to převzít na sebe i palbu proti bateriím. Pro dělostřelectvo vystupuje do popředí nový úkol, t.j. *přímá podpora tanků*. Dělostřelectvo musí dodati palbu na obráncovy protitankové zbraně, které je třeba neutralisovat. Nelze mluvit o ničení, protože dnešní dělostřelectvo, střílející nepřímou palbou, na ničení nestačí. Při spádu útoku na to není čas. Ničení by mohlo provádět jen dělo přímou palbou, t.j. dělo za pancířem, případně na pásu. Pro přímou palbu by stačilo dělo menší ráže, což by umožnilo, jednak aby bylo níže lafetované, jednak aby mělo poměrně menší obsluhu. Postaveno na pásu, stává se

pohyblivou zbraní, svého druhu tankem. Je větší technikou posoudit, až kam je možno konstruktivně spojit protitankovou zbraň s dělem proti ní.

Nové prostředky boje změnily neméně i pojetí obrany. Obrana musí opustit — zdá se trvale — *systém linií*. Souvislost linií není udržitelná. Hledání souvislosti obranné linie musí vést k nekonečným ústupům. Francouzskou armádu nezastavila ani Somma, ani Seina ani Loira. Útočník byl vždy na té linii dříve než obránce. Obrana se musí přeorientovat na opěrné body. Větší nebo menší pevnosti, schopné obrany do všech stran a organisované do hloubky, uzavrou pevnostní prostory, mezi nimiž (a za nimi) bude probíhat boj podle převahy jednoho nebo druhého. Obránce musí využít všech terenních objektů, schopných podporovat obranu proti tankům — města, osady, lesy, vodní překážky a pod. Potřeba střilet na všechny strany a potřeba využít protitankových překážek nutně vede k opuštění myšlenky obranných postavení s dalekými výstřely a s dokonalou kombinací palby, jak to bylo předpokladem každé obrany před dnešní válkou.

Tato skutečnost snižuje značně možnosti využití účinné donosnosti dnešních zbraní pěchoty. Palebné přehradby budou mělké a méně účinné, protože rychlejší spád útoku zkracuje pobyt útočníkův v nich. Potřeba pěchotních zbraní pro palbu na dálku, t. j. těžkých a lehkých kulometů, bude menší.

Obránce má dva hlavní úkoly, především zničit co nejvíce tanků, které vedou, a vydržet na místě přes vlnu tanků, která se přes něj převálí, nechat se překročit a *přijmout útočící pěchotu bojem z blízka*. (Obránce nemá možnosti ústupu, protože ve volném terénu je proti tankům ztracen.)

Dnešní dělostřelectvo v obraně proti útokům tanků má malý význam. Jeho palebné přehradby podle starého pojetí jsou stejně málo účinné, protože trvají krátko, resp. útočící tank se v nich zdrží krátkou dobu. Mimo to nepřímá palba dělostřelectva proti tankům je skoro prakticky neúčinná. Palby do hloubky útočnickovy sestavy (protibaterijní, zabraňovací a pod.) jsou pro přímou obranu malého významu. Hlavní úkol dělostřelectva musí být *palba proti tankům*.

Účelem každé obrany jest oddělit od sebe útočící složky na všech stupních, t. j. tank od pěšáka, pancéřovou divisi od motorisované,

všecka vozidla od pohonných hmot atd. Takto rozložené je nutno postupně ničit.

V obraně připadá pěšákovi čestná a velmi těžká úloha vydržet a bít pěchotu. K tomu potřebuje především *zbraní pro boj z blízka*, stejně jako útoku, dále — jako za dnešních poměrů vždy a všude — *zbraní protitankových a protiletadlových*. Mimo to a především potřebuje pěchota *ducha*, o čemž jindy.

Dělostřelectvo potřebuje především *zbraně proti tankům a přirozené proti letadlům*.

Pokud jde o ostatní zbraně, několik poznámek:

O letectvu pojednám jindy.

Jezdecko mizí jako jezdecko. Jeho původní poslání, t. j. působení na převédech, na křídlech a v hlubokém týlu, přešlo úplně na pancéřové a motorisované jednotky. Jezdec je pěšák na koni, bojuje stejně jako pěšák na kole, pěšák na motocyklu, pěšák na autě nebo terénním voze. Kůň mu slouží jen jako *dopravní prostředek*.

U telegrafního vojska by měl zmizet drát od velitelství vyšší jednotky (divise) dolů. Budovati takové spojení za útoku není čas a v obraně bude přerušeno zcela jistě v okamžiku, kdy ho bude pro boj třeba. Jednou přerušené spojení už nikdy za boje nebude obnoveno. Je třeba se přeorientovat u malých jednotek (od oddílů dolů) na radiofonii, odtud nahoru na radiofonii a radiotelegrafii. Drátové spojení — ne telefonní, nýbrž telegrafní, ne Morse, nýbrž Hughes a pod. — je možné jen tam, kde je spolehlivé jak s hlediska trvání, tak prozrazení, t. j. od divise nahoru.

Ženíjní vojsko a zákopníci potřebují kromě normální výbavy *protitankových min*, v jejichž kladení a maskování musí být vycvičeno mnoho lidí. Odhalování minových polí ve prospěch tanků může být součástí speciálního výcviku ženistů tankových jednotek.

U všech motorisovaných jednotek — ať částečně nebo úplně — se stávají *pohonné hmoty a autosprávkárny* elementem i. sledu — podobně jako munice. Jinak naopak je třeba odlehčit vyšší jednotce co nejvíce od všech výrobních služeb a parků a naopak dotovat ji dostatečnými prostředky pro rychlé odsuny.

Stará organisace a staré zbraně — jak jejich technické možnosti, tak jejich vzájemný početní poměr — jsou dobré a na místě jen, pokud se jedná o útok menších počtů tanků. Jakmile jde o masy, je situace jiná.